

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хот тохижилт үйлчилгээний газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: АРА-2025/018/НА-СТА-ТШЗ

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Цахим хуудас:
www.Open.audit.mn
Архангай аймаг
2025 он

Дарга, Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмаа
Утас: 7033-3141

Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn
Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар
Утас: 7033-2860

Цахим хаяг: Nerguibaatard@audit.gov.mn
Аудитор **А.Пүрэвцэцэг**
Утас: 99746363

Цахим хаяг: Purevtsetsega@audit.gov.mn

АРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Нутгийн захиргааны ордон, А корпус, 2 дугаар баг,
Эрдэнэбулган сум, Архангай аймаг, 65139,
Утас/Факс: (976) 7033 3141,
Цахим шуудан: arkhangai@audit.gov.mn

ХОТ ТОХИЖИЛТ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ
ГАЗРЫН ДАРГА Э.БАТХУЯГ ТАНАА

2025.02.21 № 37
танай _____-ны № _____-т

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Архангай аймгийн Хот тохижилт үйлчилгээний газрын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан алдаа, зөрчлийн нөлөөг эс тооцвол Архангай аймгийн Хот тохижилт үйлчилгээний газрын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторовын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно. Үүнд:

- Тайлант онд 207,814.3 мянган төгрөгийн шатахууны худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулаагүй шууд гэрээ байгуулсан
- Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн 779.4 төгрөгийн авлагыг барагдуулаагүй
- Урсгал засварын зардлаас 1,050.0 мянган төгрөгийг зориулалт бус зарцуулсан
- Эрдэнэбулган сумын Засаг даргын 2022 оны 06501-А/553/2022 тоот шийдвэрээр байгууллагын эзэмшлийн 4166 м.кв талбай бүхий газар дээр хувийн халаалтын уурийн зуух барьсан байна.

Дээрх зөрчлүүд нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1, 6 дугаар зүйлийн 6.4.8, 16 дугаар зүйлийн 16.5.5, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.3, МУЗГ-н 2013 оны 02 дугаар сарын 02-ны 38 дугаар тогтоолын 6-д "Төрийн өмчит болон төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдэд газар эзэмшүүлэх, ашиглуулах талаар гарсан шийдвэрт өөрчлөлт оруулах тухай бүрт Барилга, хот байгуулалтын яам, Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газартай урьдчилан зөвшилцөж....." гэсэн заалтуудыг зөрчсөн бөгөөд тохиолдсон байх, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Хот тохижилт үйлчилгээний газар нь Аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 17 дугаар тогтоолоор 2025 оноос “Цэцэрлэг хотын хот тохижилтын газар” ОНӨААТҮГ болж өөрчлөгдсөн байна.

Аудитын гол асуудал

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх Хот байгуулалт, тохижилт хөтөлбөрийн хүрээнд үндсэн үйл ажиллагааны зардал, ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, нийтийн эзэмшлийн гудамж талбай, хотын доторх золбин муур, нохой, Хур хог хаягдал, орчны бохирдол зэрэг арга хэмжээнд орон нутгийн төсвөөс 1,738,931.5 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, гүйцэтгэл 98.6 хувь буюу 1,715,383.0 мянган төгрөгийг зарцуулж, 21,286.4 төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллага нь 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 4 үндсэн зорилтын хүрээнд 8 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний 5 арга хэмжээ нь төлөвлөсөн үр дүндээ хүрсэн, 3 арга хэмжээ 80-90 хувийн гүйцэтгэлтэйг Эрдэнэбулган сумын Засаг дарга 93.7 хувьтай үнэлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Т.БАЙГАЛМАА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Данс	Балансын зүйл	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
I	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	93,389,700.00	93,118,344.87
33	АВЛАГА		799,444.87
331	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага		799,444.87
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	93,389,700.00	92,318,900.00
351	Түүхий эд материал	1,000,000.00	
3511	Тусгай зориулалттай материал	1,000,000.00	
354	Хангамжийн материал	59,699,700.00	59,628,900.00
3541	Бичиг хэргийн материал	100,000.00	
3542	Аж ахуйн материал	58,719,700.00	59,628,900.00
3543	Сэлбэг хэрэгсэл	880,000.00	
355	Биологийн хөрөнгө	32,690,000.00	32,690,000.00
II	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	14,807,724,134.66	14,444,618,841.90
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	14,807,724,134.66	14,444,618,841.90
392	Биет хөрөнгө	14,764,826,634.66	14,401,721,341.90
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	56,155,156.61	56,155,156.61
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(24,741,853.65)	(26,718,385.80)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	962,376,300.00	962,376,300.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(547,910,001.71)	(573,315,010.13)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	6,055,058.00	6,055,058.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(3,871,274.47)	(4,204,754.41)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	3,350,000.00	3,000,000.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,241,163.25)	(1,348,663.36)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	27,649,411,144.22	28,530,555,667.22
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(13,334,756,731.09)	(14,550,834,026.23)
393	Биет бус хөрөнгө	42,897,500.00	42,897,500.00
39301	Програм хангамж	1,237,500.00	1,237,500.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	41,660,000.00	41,660,000.00
III	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	14,901,113,834.66	14,537,737,186.77
V	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	14,901,113,834.66	14,537,737,186.77
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	14,901,113,834.66	14,537,737,186.77
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	2,121,259,190.81	2,121,259,190.81
512	Хуримтлагдсан үр дүн	12,752,329,426.24	12,388,952,778.35
5121	Өмнөх үеийн үр дүн	12,752,329,426.24	12,752,329,426.24
5122	Тайлант үеийн үр дүн		-363,376,647.89
513	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	27,525,217.61	27,525,217.61
VI	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	14,901,113,834.66	14,537,737,186.77

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Данс	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,078,872,909.69	2,641,268,568.60
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,699,041,559.69	875,737,068.60
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,699,041,559.69	875,737,068.60
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1,666,351,559.69	3,738,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	71,572,520.69	3,738,000.00

Архангай аймгийн Хот тохижилт үйлчилгээний газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан			
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	1,594,779,039.00	
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	32,690,000.00	871,999,068.60
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,379,831,350.00	1,765,531,500.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	39,593,750.00	32,600,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	31,793,750.00	32,600,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	7,800,000.00	
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,340,237,600.00	1,732,931,500.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,340,237,600.00	1,732,931,500.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	3,169,173,942.88	3,004,516,883.03
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,169,173,942.88	3,004,516,883.03
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	3,147,364,425.00	2,956,230,384.66
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	724,656,471.99	1,031,745,185.76
210101	Үндсэн цалин	453,023,460.04	579,760,699.41
210102	Нэмэгдэл	148,967,669.00	298,990,447.30
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	103,158,960.00	152,994,039.05
210104	Урамшуулал	19,506,382.95	
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	153,903,069.82	129,560,000.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	106,251,288.32	88,101,000.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	9,812,480.56	10,364,400.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	16,926,878.57	8,291,900.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	6,088,216.68	2,073,000.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	14,824,205.69	20,729,700.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	10,540,000.00	12,395,000.00
210302	Түлш, халаалт	10,540,000.00	12,395,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	4,297,000.00	4,331,850.00
210401	Бичиг хэрэг	3,397,000.00	2,241,850.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	900,000.00	1,090,000.00
210408	Бараа материал акталсны зардал		1,000,000.00
2105	Нормативт зардал	12,995,000.00	9,600,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	12,995,000.00	9,600,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	111,658,890.00	112,203,050.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	33,573,900.00	9,222,200.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	7,745,000.00	7,036,000.00
210604	Урсгал засвар	70,339,990.00	95,944,850.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	20,446,350.00	40,940,661.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	16,930,000.00	37,400,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,493,500.00	1,350,700.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,661,850.00	1,947,461.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	361,000.00	242,500.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,108,867,643.19	1,615,454,637.90
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	343,363,571.00	380,478,610.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хоргодол	1,765,504,072.19	1,234,976,027.90
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	21,809,517.88	48,286,498.37
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	21,108,000.00	27,000,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	15,708,000.00	
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,400,000.00	27,000,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	701,517.88	21,286,498.37
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	701,517.88	21,286,498.37
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	(90,301,033.19)	(363,248,314.43)

Архангай аймгийн Хот тохижилт үйлчилгээний газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	<u>74,069,991.94</u>	<u>128,333.46</u>
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	74,069,991.94	128,333.46
IV	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	<u>(74,069,991.94)</u>	<u>(128,333.46)</u>
V	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>(164,371,025.13)</u>	<u>(363,376,647.89)</u>

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Данс	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>1,451,403,870.69</u>	<u>1,769,269,500.00</u>
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	<u>71,572,520.69</u>	<u>3,738,000.00</u>
120	Нийтлэг татварын бус орлого	<u>71,572,520.69</u>	<u>3,738,000.00</u>
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	71,572,520.69	3,738,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	71,572,520.69	3,738,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	<u>1,379,831,350.00</u>	<u>1,765,531,500.00</u>
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс		
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	<u>39,593,750.00</u>	<u>32,600,000.00</u>
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	31,793,750.00	32,600,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	7,800,000.00	
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	<u>1,340,237,600.00</u>	<u>1,732,931,500.00</u>
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,340,237,600.00	1,732,931,500.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих		
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>1,451,403,870.69</u>	<u>1,769,269,500.00</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	<u>1,451,403,870.69</u>	<u>1,769,269,500.00</u>
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	<u>1,429,594,352.81</u>	<u>1,720,983,001.63</u>
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	<u>724,656,471.99</u>	<u>1,032,544,630.63</u>
210101	Үндсэн цалин	<u>453,023,460.04</u>	<u>580,560,144.28</u>
210102	Нэмэгдэл	148,967,669.00	298,990,447.30
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	103,158,960.00	152,994,039.05
210104	Урамшуулал	19,506,382.95	
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	153,903,069.82	129,560,000.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	106,251,288.32	88,101,000.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	9,812,480.56	10,364,400.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	16,926,878.57	8,291,900.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	6,088,216.68	2,073,000.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	14,824,205.69	20,729,700.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	<u>13,700,000.00</u>	<u>9,755,000.00</u>
210302	Түлш, халаалт	13,700,000.00	9,755,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	4,397,000.00	2,899,500.00
210401	Бичиг хэрэг	3,497,000.00	1,809,500.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	900,000.00	1,090,000.00
2105	Нормативт зардал	<u>12,995,000.00</u>	<u>10,960,000.00</u>

Архангай аймгийн Хот тохижилт үйлчилгээний газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	12,995,000.00	10,960,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	124,991,890.00	82,193,900.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	46,491,900.00	16,928,750.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	10,500,000.00	15,255,000.00
210604	Урсгал засвар	67,999,990.00	50,010,150.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	46,916,350.00	40,929,661.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	43,400,000.00	37,400,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,493,500.00	1,350,700.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,661,850.00	1,936,461.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	361,000.00	242,500.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	348,034,571.00	412,140,310.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	348,034,571.00	412,140,310.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	21,809,517.88	48,286,498.37
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	21,108,000.00	27,000,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	15,708,000.00	
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,400,000.00	27,000,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	701,517.88	21,286,498.37
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	701,517.88	21,286,498.37
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)		
31	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
31	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,121,259,190.81	27,525,217.61	12,916,700,451.37	15,065,484,859.79
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,121,259,190.81	27,525,217.61	12,916,700,451.37	15,065,484,859.79
9	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	(164,371,025.13)	(164,371,025.13)
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,121,259,190.81	27,525,217.61	12,752,329,426.24	14,901,113,834.66
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,121,259,190.81	27,525,217.61	12,752,329,426.24	14,901,113,834.66
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл				
19	Тайлант үеийн үр дүн			(363,376,647.89)	(363,376,647.89)

Архангай аймгийн Хот тохижилт үйлчилгээний газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

20	2023 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	2,121,259,190.81	27,525,217.61	12,388,952,778.35	14,537,737,186.77
----	---------------------------------------	------------------	---------------	-------------------	-------------------

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Д/Д	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү дүн	Хувь
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,738,931,500.00	1,715,383,001.63	23,548,498.37	98.65
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,738,931,500.00	1,715,383,001.63	23,548,498.37	98.65
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,711,931,500.00	1,688,383,001.63	23,548,498.37	98.62
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,036,482,500.00	1,032,544,630.63	3,937,869.37	99.62
210101	Үндсэн цалин	1,036,482,500.00	580,560,144.28	455,922,355.72	56.01
210102	Нэмэгдэл		298,990,447.30	-298,990,447.30	
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт		152,994,039.05	-152,994,039.05	
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	129,560,000.00	129,560,000.00		100
210201	Тэтгэврийн даатгал	88,101,000.00	88,101,000.00		100
210202	Тэтгэмжийн даатгал	10,364,400.00	10,364,400.00		100
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,291,900.00	8,291,900.00		100
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,073,000.00	2,073,000.00		100
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	20,729,700.00	20,729,700.00		100
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	15,000,000.00	9,755,000.00	5,245,000.00	65.03
210302	Түлш, халаалт	15,000,000.00	9,755,000.00	5,245,000.00	65.03
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	2,900,000.00	2,899,500.00	500	99.98
210401	Бичиг хэрэг	1,800,000.00	1,809,500.00	-9,500.00	100.53
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,100,000.00	1,090,000.00	10,000.00	99.09
2105	Нормативт зардал	11,000,000.00	10,960,000.00	40,000.00	99.64
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	11,000,000.00	10,960,000.00	40,000.00	99.64
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	82,200,000.00	82,193,900.00	6,100.00	99.99
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	17,200,000.00	16,928,750.00	271,250.00	98.42
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	15,000,000.00	15,255,000.00	-255,000.00	101.7
210604	Урсгал засвар	50,000,000.00	50,010,150.00	-10,150.00	100.02
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	39,200,000.00	33,429,661.00	5,770,339.00	85.28

Архангай аймгийн Хот тохижилт үйлчилгээний газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	35,000,000.00	29,900,000.00	5,100,000.00	85.43
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,500,000.00	1,350,700.00	149,300.00	90.05
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	2,100,000.00	1,936,461.00	163,539.00	92.21
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	600,000.00	242,500.00	357,500.00	40.42
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	395,589,000.00	387,040,310.00	8,548,690.00	97.84
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	395,589,000.00	387,040,310.00	8,548,690.00	97.84
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	27,000,000.00	27,000,000.00		100
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	27,000,000.00	27,000,000.00		100
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	27,000,000.00	27,000,000.00		100
1	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,738,931,500.00	1,715,383,001.63	23,548,498.37	98.65
132	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ		1,711,645,001.63	1,711,645,001.63	
132001	Орон нутгийн төсвөөс		1,711,645,001.63	1,711,645,001.63	
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	6,000,000.00	3,738,000.00	2,262,000.00	62.3
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		3,738,000.00	-3,738,000.00	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл				
6	Удирдах ажилтан	1	1		100
7	Гүйцэтгэх ажилтан	12	12		100
8	Үйлчлэх ажилтан	33	33		100

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр /

Д/Д	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	32,600,000.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	32,600,000.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	32,600,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	7,500,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	7,500,000.00

Архангай аймгийн Хот тохижилт үйлчилгээний газрын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	25,100,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	25,100,000.00
1	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	32,600,000.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	32,600,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	32,600,000.00
	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар 22,863.6 мянган төгрөгийн алдаа 1 алдаа¹ илэрч, санхүүгийн тайланд залруулга хийлгэлээ.

Залруулсан алдаа: Бусад үндсэн хөрөнгийг тайланд 22064.2 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй орлогод авсныг нэмж орлогод авахуулж, НДШ-ийн илүү төлсөн 799.4 мянган төгрөгийг тайланд тусгалгүй орхигдуулсныг авлагаар бүртгүүллээ.

Энэ нь НББ-ын тухай хуулийн 5.1.4, 14.4.2, 15.1, 15.2 дахь заалтууд, санхүүгийн тайлангийн иж бүрэн байх батламж мэдэгдлийн хангахгүй байна.

Залруулагдаагүй 210,004.8 мянган төгрөгийн зөрчил илэрсэн. Урсгал засварын зардлыг зориулалт бус зарцуулсан, авлага барагдуулах арга хэмжээ аваагүй, орон нутгийн өмчид бүртгэлтэй байгууллагын эзэмшил газрыг хувийн байгууллагад ашиглуулсан зөрчлүүдийг таслан зогсоох, арилгуулах 5 албан шаардлага, үр дүнгийн урамшуулал илүү тооцож олгосныг төсөвт буцаан төлүүлэх 1 төлбөрийн акт тогтоолоо.

Аудитаар залруулагдаагүй материаллаг 6 зөрчилтэй асуудал нь 210,004.8 мянган төгрөг бөгөөд гүйцэтгэлийн материаллаг байдлын дүн 10,575.2 мянган төгрөгөөс их байгаа тул **Хязгаарлалттай** дүгнэлт өглөө.

5.1 Төлбөрийн акт

5.1.1 Тайлант онд албан хаагчид олгосон үр дүнгийн урамшуулал олгохдоо 361,100 төгрөгийг давхардуулан олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах”, 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 “батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах” Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4.1.3-т “үр ашигтай бай гэсэн заалтыг зөрчсөн байна”, 4.1.6-т “сахилга баттай байх”, 4.1.9-т “хариуцлагатай байх” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Орон нутгийн төсвийн орлогын дансанд төвлөрүүлэх төлбөрийн акт тогтоолоо.

5.2 Албан шаардлага

5.2.1 Урсгал засварын зардлаас ахмадын гарын бэлэгт 600.0 мянган төгрөг, Си ти эс үйлчилгээний төлбөрт 450.0 мянган төгрөг нийт 1,050.0 мянган төгрөгийг зориулалт бус зарцуулсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах”, 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 “батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүллээ.

5.2.2 Нийгмийн даатгалын шимтгэлийг буруу тооцоолж 779.480 төгрөгийг илүү шилжүүлсэнтэй холбоотой үүсгэсэн авлага үүсэн байна

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8-т “Төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх” заалтыг зөрчиж байна..

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүлэв.

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

5.2.3 Эрдэнэбулган сумын Засаг даргын 2022 оны 07 сарын 19-ны өдрийн 06501-А/553/2022 тоот шийдвэрээр тус байгууллагад эзэмшүүлсэн 4166 м.кв талбай бүхий төрийн захиргааны байгууллагын зориулалттай газар дээр хувийн халаалтын уурын зуух барьсан байна.

Энэ нь МУЗГ-н 2013 оны 02 дугаар сарын 02-ны 38 дугаар тогтоолын 6-д "Төрийн өмчит болон төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдэд газар эзэмшүүлэх, ашиглуулах талаар гарсан шийдвэрт өөрчлөлт оруулах тухай бүрд Барилга, хот байгуулалтын яам, Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газартай урьдчилан зөвшилцөж....." гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүлээ

5.2.4 Тайлант онд 207,814.3 мянган төгрөгийн шатахуун худалдан авалт хийсэн боловч худалдан авах ажиллагаа, тендер зохион байгуулаагүй шууд гэрээ байгуулсан байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Засгийн газрын 2024 оны 01 дүгээр сарын 03-ны 02 дугаар тогтоолоор баталсан "Худалдан авах ажиллагаанд баримтлах төсөвт өртгийн дээд хязгаар тогтоох тухай"-ын Харьцуулалтын аргаар худалдан авч болох төсөвт өртгийн дээд хязгаар бараа 100,000.0 мянган төгрөг, ажил үйлчилгээ 150,000.0 мянган төгрөг, үйлчилгээ 100,000.0 мянган төгрөг гэж заасныг мөрдөн, худалдан авах ажиллагаа, тендер зохион байгуулж ажиллах албан шаардлага хүргүүлэх.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Үндсэн хөрөнгийг зөрүүтэй бүртгэсэн	1	22,863.6			1	22,863.6	1	22,863.6				
Авлагыг тайланд тусгаагүй	1	799.4	1	799.4			1	799.4				
Дүн	2	23,663.0	1	799.4	1	22,863.6	2	23,663.0				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Үр дүнгийн урамшуулал зөрүүтэй тооцсон	1	361.1	1	345.9								
Шатахуун худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулаагүй	1	207,814.3			1	207,814.3						
Урсгал засварын зардлаас зориулалт бус зарцуулсан	1	1,050.0			1	1,050.0						
Авлагыг барагдуулаагүй	1	779.4			1	779.4						
ОНӨ-н газарт хувийн барилга байгууламж барьсан	1				1							
Дүн	5	210,004.8	1	345.9	4	209,643.7						

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Мэдээлэл дутуу байршуулсан	1	0	-	-	1	0	-	-
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
					-	-	-	-